

OTSUS

20.02.2020 nr 5-5/2020-006

Koondumisele nr 02/2020 Stena Logistics Holding AB / NTEX AB loa andmine

1. Koondumine

03.02.2020 sai Konkurentsiamet koondumise teate, mille kohaselt Stena Logistics Holding AB, Volle Invest AB (registrikood 556877-5448) ja füüsiline isik Thomas Ström (isikukood [...]) sõlmisid 29.11.2019 äriühingu NTEX AB aktsiate müügilepingu. Lepingu kohaselt kavatakse Stena Logistics Holding AB omandada [...] % äriühingu NTEX AB aktsiatest ning omaks kokkuvõttes 75% NTEX AB aktsiatest. Tehingu tulemusena kuulub NTEX AB äriühingu Stena Logistics Holding AB valitseva mõju alla konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses ning antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 punktis 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 05.02.2020 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on käesoleva koondumise osalisteks Stena Logistics Holding AB ja NTEX AB.

Stena Logistics Holding AB on Rootsis registreeritud äriühing, mis kuulub Stena AB kontserni¹. Stena AB üle omavad valitsevat mõju Sten A. Olssoni perekonna liikmed ning see moodustab osa suuremast kontsernist Stena Sphere, millesse kuuluvad veel kaks Sten A. Olssoni perekonna valitseva mõju all olevat emaettevõtjat: Stena Sessan AB ja Stena Metall AB.

¹ Stena AB kontsern www.stena.com

Stena AB on Rootsi üks suurim pereettevõtja, mis tegutseb ülemaailmselt kuues ärivaldkonnas: parvlaevandus (parvlaevaoperaator Stena Line), avamerepuurimine (Aberdeenis asuv Stena Drilling), mereveondus (Stena Bulk, Stena RoRo, Northern Marine Group ja Stena Teknik), kinnisvara (Stena Fastigheter, Stena Realty BV), finantseerimine (Stena Finance) ja uued ärisuunad (Stena Adactum). Stena AB kontsernil Eestis tütarettevõtjaid ei ole, Eesti kliente teenindatakse Stena Line Scandinavia AB kaudu.

Stena AB kontserni ettevõtjatest osutavad ekspedeerimis- ja logistikateenuseid NMT Holding BV tütarettevõtjad (kaubamärgi NMT Shipping all) ning ühise valitseva mõju kaudu seotud ettevõtja Baltreiss SIA. NMT Holding BV tütarettevõtjatel 2018. aastal Eestis käive puudus ning Eesti klientidele ekspedeerimisteenuseid ei osutatud.

NTEX AB on Rootsis registreeritud äriühing, mis on ühtlasi ekspedeerimis- ja logistikateenuste valdkonnas tegutseva rahvusvahelise NTEX AB kontserni² emaettevõtja. NTEX AB-l on tütarettevõtjad Rootsis, Norras, Ühendkuningriigis, Poolas, Eestis, Lätis ja Leedus. Kõik tütarettevõtjad osutavad ekspedeerimis- ja logistikateenuseid. NTEX AB kontserni ettevõtjad korraldavad kaupade rahvusvahelist mere-, õhu- ja maanteevedu peamiselt Ühendkuningriigi, Skandinaavia ja Mandri-Euroopa vahel.

Eestis tegutseb NTEX AB kontserni tütarettevõtja Ntex OÜ (registrikood 11141784), mis osutab ekspedeerimisteenuseid peamiselt emaettevõtjale NTEX AB. Eesti kliente teenindatakse NTEX AB kaudu, ehkki tegelikkuses võib neile ekspedeerimisteenuste osutamise protsessis osaleda ka Ntex OÜ.

NTEX AB kontserni ettevõtjad ei osuta Eestis kaubaveoteenuseid. NTEX AB osutab ekspedeerimisteenuseid teiste seas Eesti klientidele ning pakub ekspedeerimisteenuseid kõikide transpordiliikide kaudu.

3. Õiguslik hinnang

3.1 Koondumise kontrolli kohaldamine

KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelmise majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja koondumise osaliste Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub koondumine KonKS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2 Kaubaturud

KonKS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

² NTEX AB kontsern www.ntex.se

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15-protsendilise ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluv ettevõtja, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25 protsenti, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Eestis osutab ekspedeerimis- ja logistikateenuseid Stena Line Scandinavia AB ühise valitseva mõju all olev ettevõtja Baltreiss SIA. Samuti osutab Eestis ekspedeerimisteenusid NTEX AB kontsern, pakkudes peamiselt piiriülest ekspedeerimist, st korraldes kaupade rahvusvahelist mere-, õhu- ja maismaavedu peamiselt Ühendkuningriigi, Skandinaavia ja Mandri-Euroopa vahel.

Seega esineb koondumise osaliste tegevustes horisontaalne kattuvus, kuna mõlemad koondumise osalised osutavad Eestis ekspedeerimisteenusid. Koondumise teate kohaselt ja suuremate ettevõtjate majandusaasta aruannetes esitatud käibeandmete põhjal oli ekspedeerimisteenusete kaubaturu kogumaht Eestis 2018. aastal ligikaudu [...] miljonit eurot.³ Koondumise osaliste ühine turuosa vastaval tegevusalal jäi alla [0-5]%, mistõttu ei ole tegemist mõjutatud kaubaturuga juhendi tähenduses.

Ekspedeerimisettevõtjad ostavad veoteenusid muuhulgas kaupade lähimereveo teenuste osutajatelt. Seega on NTEXi pakutavatel ekspedeerimisteenusel vertikaalne seos kaupade lähimereveoga Ro-Ro ja Ro-Pax laevadel, mida Stena AB pakub Stena Line Scandinavia AB kaudu.

Euroopa Komisjon on oma varasemates ekspedeerimise ja kaupade mereveo valdkonna otsustes⁴ leidnud, et geograafiliselt võib kaubaturgu määratleda sadamate abil, mida teenindatakse teenuse mõlemas otspunktis, kusjuures kaubavahetust Balti riikide (Eesti, Läti ja Leedu) ja Skandinaavia (Taani, Soome, Norra, Rootsi) sadamate vahel loeti üheks geograafiliseks turuks.

Kuigi Stena AB kontserni ettevõtjad ei opereeri ühtegi parvlaevaliini, mille algus- või sihtpunkt on Eestis⁵, vaatab Konkurentsiamet siiski Stena Line kontserni turuosa kaupade lähimereveol. Koondumise teate esitaja hindas kaubaturu mahtu ja turuosasid Balti riikide ja Skandinaavia vaheliste parvlaevaliinide kohta avalikult kättesaadavate andmete ning laevandusvaldkonna informatsiooni avaldaja Shippax AB poolt kogutud statistika põhjal. 2018. aasta nimetatud andmeid aluseks võttes kujuneb Stena AB turuosaks Ro-Ro ja Ro-Pax laevadega Balti riikide (Eesti, Läti ja Leedu) ning Skandinaavia (Taani, Soome, Norra ja Rootsi) vahel ligikaudu [10-20]%.

³ Konkurentsiamet aktsepteerib antud juhul koondumise teate esitaja hinnangut ning selgitust, et täpsed andmed kaubaturu kogumahu kohta ei ole avalikult kättesaadavad.

⁴ Euroopa Komisjoni 22.10.2018 juhtum M.9016 - CMA CGM / CONTAINER FINANCE
https://ec.europa.eu/competition/mergers/cases/decisions/m9016_699_3.pdf

⁵ <https://www.stenaline.com/ships> (18.02.2020)

Kuna käesolev koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ning koondumise tulemusel ei teki horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgid juhendi § 8 lõike 3 punktide 1 ja 2 tähenduses, ei ole kaubaturgude ning nende geograafiliste ulatuste täpne piiritlemine vajalik.

3.3 Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osalised on oma suurimate konkurentidena ekspedeerimisteenuste osutamisel nimetanud DSV Estonia AS, DHL Logistics Estonia OÜ, AS Schenker. Kaupade lähimereveo turul Balti riikide ja Skandinaavia vahel Ro-Ro ja Ro-Pax laevadega peavad koondumise osalised oma konkurentideks äriühinguid Tallink Grupp AS, DFDS A/S, Eckeröline Ab Oy.

Käesoleva koondumisega ei kaasne horisontaalselt ega vertikaalselt mõjutatud kaubaturgid juhendi tähenduses ning koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa Stena Logistics Holding AB ja NTEX AB koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsisteenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 20.02.2020 otsuse nr 5-5/2020-006 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused ja isikuandmed, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.